

*Texten prästern fick som
underlag för griftetalalet
Eva*

NÅGRA ORD OM GÖRAN OCH HANS LEVNAD

Göran är död. Om man mäter med dagens mått så fick Göran ett långt liv: 89 år, 6 månader och 9 dagar.

Göran växte upp som lillebror till två betydligt äldre systrar, och kände sig med det som ett ganska ensamt barn. Han har berättat hur han "ställdes ut" i snön på gården i Haparanda för att stoja med de andra barnen, men valde att bara ställa sig en bit ifrån och eftertänksamt iaktta de andra. Så blev det också ofta senare.

Under uppväxt- och ungdomstiden kom han att alltmer söka förströelse och tröst i Guds fria NATUR. De långa strövtågen i markerna kring Delsjön i Göteborg, växte med tidens gång till långa och senare ibland lite äventyrliga vandringar främst i de svenska fjällen, i Lappland, Padjelanta, i Härjedalen, men också på norska sidan, i Narviksfjällen, i Rondane, och t.o.m. trekking i Himlaya osv.. Men framför allt fann Göran tidigt sitt stora nöje i paddlingen med kanoten på de öppna vattnen, på hav och på sjöar. Det blev sommarens höjdpunkter under en stor del av livet ända till de sista åren.

Kärleken till livet i naturen hade en motpol: kärleken till böckerna och till litteraturen i alla dess former. Göran hade lyckan att kunna börja sitt vuxna liv med studier på just de områden som han mest intresserade sig för som ung. Men efter färdig humanistisk examen kom insikten att det behövdes något mera för en yrkeskarriär. Göran började sina juridikstudier, först med några tentor i på Stockholms Högskola och sedan som Lunda-student enligt sin fars önskan.

Arbetet på domarbanan började med tingstjänstgöring i Värmland och ledde snart via befattningar på olika domstolar till föredragningar som revisionssekreterare i Högsta Domstolen. Vid den tiden hade Göran kommit fram till att det faktiskt fanns möjlighet att koppla friluftsliv till det stillasittande domstolsarbetet. Det var genom att specialisera sig på vattenrätt, dvs. juridiken kring kraftverksbyggen, broar och liknande. Det innefattade vandringar till älvar och floder och blivande kraftverk ute i ödemarkerna. Men efter något tiotal år var Göran ändå tillbaka i brottens och tvisternas värld igen. Det bekräftade han ytterligare genom akademiska studier i kriminologi på fritiden. Sluttjänsten, som Göran hann inneha i många år, var som chefsrådman vid Stockholms tingsrätt.

Men ännu ett tiotal år efter pensioneringen stod han till rättsväsendets förfogande genom att åta sig mål på tingsrätter i Mora, Falun, i Leksand, Sollentuna osv. Som den äkta domare han var lyfte han även som privatperson ofta fram några av domaretikens centrala teser: audiatur et altera pars – även andra parten skall höras, dvs. att aldrig acceptera ett uttalande enbart från en part. Och på åldens höst aktualiserades i ett uppmärksammat mål de principiella problemen kring bevisvärderingen, särskilt då svårigheten att bedöma indicier. Det var innan DNA tekniken blivit möjlig.

Men intresset för naturen hängde kvar hela tiden. Det tog sig i många år uttryck i botaniska exkursioner och fjällvandringar med alltmera satsning på fjällfloran under ledning av professionella botaniker. Även om Göran alltid ödmjukt betonade sitt amatörskap så var han ändå alltid inriktad på att försöka upptäcka något speciellt.

Under fyra fem somrar letade han t.ex. i Rutfjällen väster om Fjällnäs i Härjedalen efter ett fjällbundet halvgräs, *LUZULA PARVIFLORA*, vippfryle. Det var botaniskt intressant från flera synpunkter men hade inte setts där sedan 1930-talet. Under ett av den femte sommaren strövtåg hittade Göran lokalen med ett femton-tjugotal individer. (På programhäftet återges den i bild).

Samtidigt ägnade Göran en stor del av vinterhalvåret till studier av ett par märkesmän inom denna del av naturvetenskaperna, som Göran f.ö. bittert beklagade att han inte satsat på från ungdomen. En av de personer som blev föremål för Görans studier var Harry Smith, en fjällälskande botanist som på 1920-talet hade gjort ytterst äventyrliga resor i bergsområdena i västra Kina, där han samlade flera tusen arter. Efter grundliga geografiska studier på Krigsarkivet mm, kunde Göran i Svensk kinesiska föreningens årsbok 1985, Oxens år, och i *TAXON* 1988, publicera ett par vetenskapliga artiklar om Smiths forskningsfärder i Kina. En annan intressant person som Göran hade hoppats kunna forska om var en deltagare i Sven Hedins sista färd läkaren David Hummel, men till sin besvikelse fann Göran inte önskat gensvar bland de bransch-kunniga och med detta slutade all forskarhobby. De sista verksamma åren fylldes av små insatser med datorregistrering av musealt herbariematerial – samtidigt som det gav chansen att vid behov rycka in med praktisk hjälp till "pojarna", de tre yngsta barnbarnen.

Men de svenska fjällvandringarna hade desförinnan lett in Göran på ett litet sidospår: ett intresse för fjällens folk, samerna och deras kultur. Grundlig som han var ville han genom akademiska studier i etnologi forska i ämnet. Det blev en uppmärksam uppsats om de samiska grytgafflarna, vilket dock som Göran självironiskt konstaterade, inte ledde till något kändisskap.

Vid nästan fyllda 70 år ville Göran "göra något mer" av sitt intresse för havet – inte bara snorkla på ytan utan också kunna njuta av skönheten UNDER ytan. 1992 tog han ett sportdykarcertifikat och fick status som "advanced open water diver". Det gav chansen till många upplevelser kring historiska vrak i de svenska vattnen, till Medelhavsdjupen, till Röda havets koraller osv.

En aldrig så kort redogörelse för Görans liv skulle inte kunna sluta utan omnämnande av "syskonresorna" dvs några dagars bilresor inom sevärda regioner i Sverige, Finland och Danmark som Göran varje sommar i 15 års tid gjorde i sällskap med sina båda systrar, deras makar så länge de levde, och med Eva. Det var till Österlen med Dag Hammarskölds Backåkra, Kivik, Haväng, och till Tornedalen Haparanda, Salmis, eller till Dan Andersons Luossa-trakter, runt Vättern, till Evas förfäders Iittala och många andra platser. Då blommade syskonkärleken, som Göran alltmer upplevde och glädde sig åt med åldern.

Med åldern följer nog för de flesta människor ett intresse för de existentiella frågorna. Så också för Göran. Han reflekterade över sitt liv, som han i sin stora ödmjukhet tyckte sig inte ha tagit till vara som han borde – han såg splittringen som något negativt när kanske andra upplevde hans många olika intressena som ett "rikt liv". De senaste åren blev eftermiddagsté t i soffan med utsikten över Mälaren dagens bästa stund. Man kunde följa årstidernas växlingar, hur alens, ekens och lönnens blad började få sina individuella gröna nyanser och sedan efter sommaren blev gula, röda,

runa och föll till marken, snön kom, den smälte, det regnade, blev stora floder. Folk rastade sina hundar, joggarna sprang, människor promenerade med sina gångstavar, farbrorn med käppen och svarta hunden – allt blev så bekant och igenkännbart. Göran älskade vardagen, inte helgerna, inte festerna. Så hade det alltid varit. Och han älskade vanlighet.

För Göran räckte orken inte längre till för nya initiativ, fast tankarna var klara och bara stördes av enstaka minnesluckor. Den ständigt återkommande frågan var: vad sysslar barnbarnen med nu? Hur är det med dem? Berättelser om deras göranden och låtanden livade upp. Göran återkom gärna till minnena av "uttryckningar" till deras hjälp vid sjukdomar, vid oväntade sammanträden för föräldrarna, sagorna vid sängkanten, O'Boyen och mackorna när ett halvdussin kompisar stormade in – även om han då gärna flydde till ett lugnare hörn. Att t.o.m. ett barnbarnsbarn kunde komma hann han aldrig få veta – han hade ägnat många tankar åt den möjligheten. Hans solidaritet och lojalitet med familjen var outtömlig.

De allra bästa stunderna i tésoffan var när "filosofiska rummet" på radio sedan gav upphov till en stund för tankeutbyte. Göran hade djup respekt för de religiösa traditionerna och deras betydelse, utan att betrakta sig själv som i någon mening religiös. Den kristna försoningsläran förblev en oförklarlig gåta. Han hade en stor vetgirighet när det gällde olika religioners trosfrågor och hade t.ex. läst hela Koranen.

Göran hade en djup känsla och empati för dem som inte fått leva hans, trots allt, mycket lyckliga liv. Visst grep honom depressionen tidtals de sista åren när han så fysiskt påtagligt fick uppleva vad åldrandet kunde göra med kroppen. Det var svårt att inte kunna hjälpa med ett uppriktigt svar på frågan om "varthän?"